

Yhteenveto tuotteenhallinnan tiimoilta kertyneistä opeista

Jukka Kääriäinen
Jukka.kaariainen@vtt.fi
22.4.2015

Sisältö

- Mistä tietoja koottu ?
- Opit
- Yhteenveto

Mistä tietoja koottu ?

- Nämä tiedot on kerätty eri hankkeiden osalta kun hankkeet ovat määritelleet tuotteenhallinnan käytäntöjä.
- SADe-ohjelmistot, KoKu, Pilviväylä (EduCloud), Valtion Yhteinen Julkaisujärjestelmä, Oskari-ohjelmisto.

Opit

- **Kun tuotteenhallinnan suunnitelma on tehty niin tuotteenhallinta ei ole siinä:**
  - Toiminnan käynnistys ja jatkuva tuotteenhallinta toiminta
  - Keskitetty rahoitus helpottaa tuotteen hallinnan käynnistämistä. Hajautettu rahoitus on monimutkaisempi.
- **Ohjelmiston käyttöönotto voi olla kompastuskivi:** jollei ole halua käyttöönottoon niin ei tarvitse hallitakaan. Tuotteenhallinta ei ole irrallinen asia vaan siihen vaikuttaa myös käyttöönotto. Yhteisön/verkoston rakentaminen tärkeää, että toiminta saadaan käyntiin:
  - Linjaukset käyttöönotosta
  - Houkuttelevuus ennen kuin ohjelmistolla on enemmän käyttäjiä.
  - ”Siemenraha” tukemaan käyttöönottoja ?
- **Yhteinen avoin tuote vaatii uutta ajatustapaa:**
  - vaatii vastuuta ja osallistumista (oma aktiivisuus).
  - tuotteenhallinnan määrittelyissä tarvitaan myös verkostolta ja erityisesti eri rooleissa toimivilta tahoilta työaikaa ja sitoutumista.

Opit

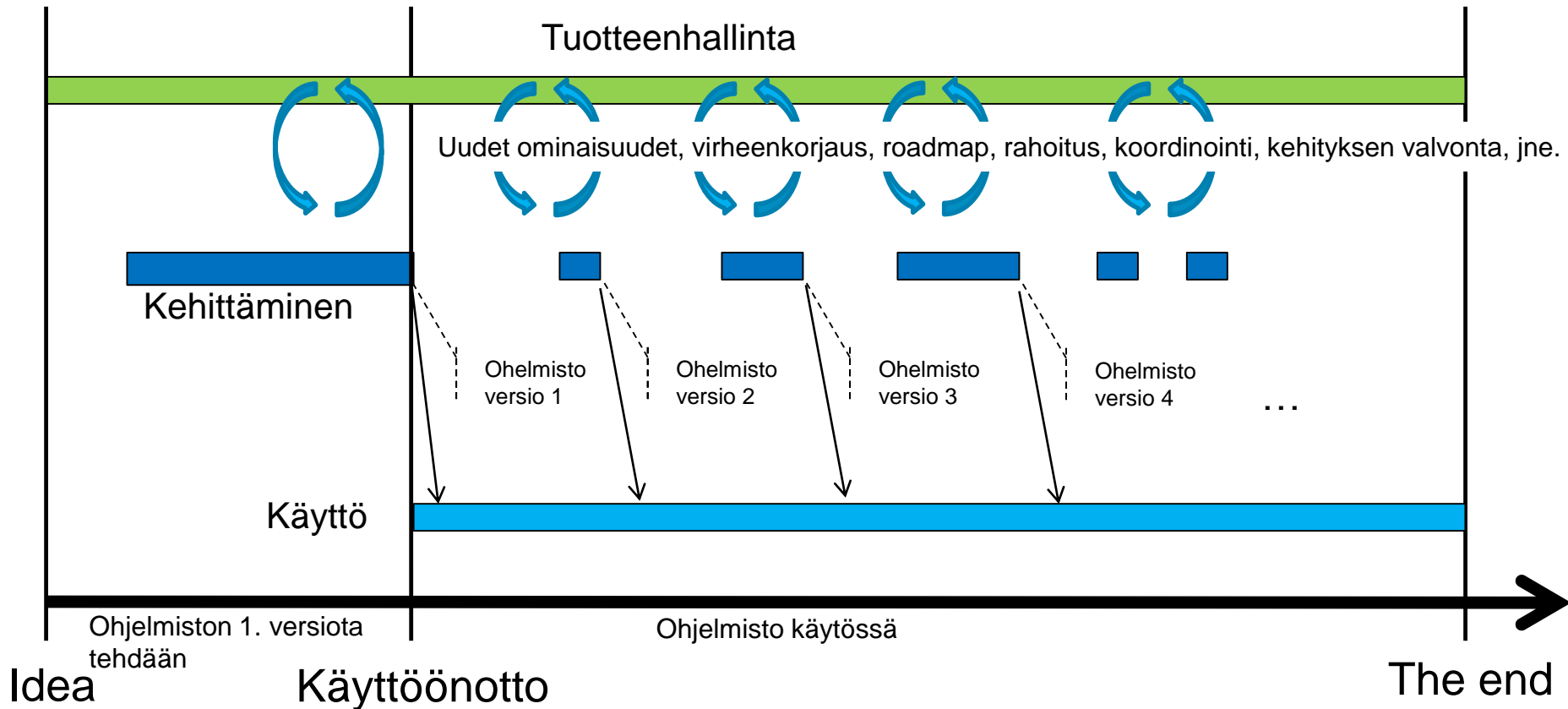
- **Toimintatapojen ja vastuiden määrittely ei etene:**
  - Omistajan vastuu => huolehtii että tuotteenhallinta suunnitellaan ja toiminta lähtisi käyntiin.
  - Vastuuhenkilö suunnitelman tekemiseen tulee määritellä jo alkuvaiheessa, muuten homma ei etene. Vastuuhlön rooli toiminnan käynnistämisessä.
- **Tuotepäällikön rooli on tärkeä ja vaativa:** tulee tuntea tuote ja liittyvät teknologiat; toimittava linkkinä ohjelmistotalon ja tilaajan välillä; ”markkinoitava” ja esiteltävä tuotetta; aktiivinen ote toimintaan.
- **Tuotteenhallinta määrittelee toimintatavan => organisaatioilla on omat sisäiset toimintatavat, jotka voivat olla ristiriidassa tuotteenhallinnan käytäntöjen kanssa.**
  - Nämä asiat tulisi neuvotella. Eri organisaatioiden reunaehdot tulee tuoda esiin kun sovitaan käytännöistä.
  - Tuotteenhallinta sovitetaan ohjelmiston ja organisaatioiden reunaehtojen mukaan.

Opit – muita huomioita

- Vastuita / toimijoita rooleihin voidaan vaihtaa käynnistyksen jälkeen jos tarvetta esim rahoitusmallin muutoksen myötä.
- Olemassa linjauksia jotka sitovat toimijoita eri rooleihin. Esim Valtori (Tori-laki määrittelee Valtorin tehtäviä: kaikki ministeriöt + virastot hankkivat toimialariippumattomat palvelut Valtorilta)
- Tarjouspyynnöt, kilpailutus, jne... voivat myös tarvita käytäntöjä ja pohjia.
- Ei kaikkea tuotteenhallinta suunnitelmaan. Suunnitelmasta voi myös viitata tarkempiin suunnitelmiin (roadmap, viestintäsuunnitelma, ...)
- Omistajan rooli haasteellinen. Mitkä ovat omistajan tehtävät?
- Kun eri toimijoita/organisaatioita hallinnoi ja rahoittaa yhdessä ohjelmistoa niin sen käytännöt, vastuut ja rahoitusmallit tulee olla määritelty ja dokumentoitu läpinäkyvästi.
- Erilaiset ohjelmistot, verkostot ja kompetenssi vaikuttavat millaisiksi tuotteenhallinnan käytännöt ja vastuut muodostuvat. Käytännöt erilaisia, mutta tuotteenhallintasuunnitelman pohja kuvaa asiat jotka tulee määritellä.
- Tuotteenhallinta on kaiken kaikkiaan vaikeaa ymmärtää: Käytännön casejen kautta saa parhaan ymmärryksen mistä kyse.

Yhteenveto

Ohjelmistotuotteen elinkaari

Avoimen tuotteen hallinta on jatkuvaa toimintaa, jolla tuotteen jatkokehittämisestä pidetään huolta sen koko elinkaaren ajan !

Tuotteenhallinnan suunnitelman tekemisen ohje

Palvelu, jolle
tuotteen-
hallinta –
suunnitelma
tehdään

1. Nimeä
vastuuhenkilö
tuotteenhallinta-
suunnitelman
tekemiseen

2. Tunnista ohjelmiston tyyppi

Onko kyseessä
komponentti?

Tarjotaanko
palvelu suoraan
kansalaisille?

Tarjotaanko
palvelu kuntien
kautta
kansalaisille?

.
. .
. . .

3. Tutustu tehtyihin
tuotteenhallinta-
suunnitelmiin

4. Analysoi
vaihtoehtoja:
• Omistaja
• Tuotepäällikkö
• Integraattori
• Toimintatavat
• Rahoitus
Dokumentaation
kartoitus:

5. Sovi roolit ja
vastuut. Varmista
sitoutuminen.

8. Ohjausryhmän
muodostaminen
ja työskentelyn
käynnistäminen

7. Yhteisesti
hyväksytty
tuotteenhallinta
suunnitelma

9. Noudatetaan
tehtyä
tuotteenhallinta-
suunnitelmaa

6. Tuotteen-
hallintatyöpajat
(sidosryhmät)

6. Tee ehdotus
tuotteenhallinta-
suunnitelmaksi

Esitä

Kerää kommentit

Kehitetään tuotteenhallintaa ja päivitetään
suunnitelmaa kokemuksen perusteella

Esimerkkejä tuotteenhallinnan käytännöistä

- Oskari-ohjelmisto
  - Valtion yhteinen julkaisujärjestelmä
  - Kohti Kumppanuutta
  - OtaKantaa
  - Demokratiapalveluiden Tyyli (UI-komponentit)
-
- Tilaisuuden lopuksi on mahdollista keskustella lisäohjaustarpeista oman tuotteenhallinta suunnitelman tekemiseen liittyen (VTT ja JulkICT Lab tuki).